

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3Tos/82/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6214010134
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slavoj Sendecký
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6214010134.3

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Slavoja Sendeckého a sudcov JUDr. Jozefa Ryanta a JUDr. Petra Chovanka, v trestnej veci obžalovaného T. N., pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1,2 písm. c) Tr. zák. a iné, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 9. septembra 2015, prejednal sťažnosť okresného prokurátora, proti uzneseniu Okresného súdu vo Veľkom Krtíši zo dňa 17.08.2015 sp.zn. 3T/11/2014 a takto

rozhodol:

- I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. napadnuté uznesenie sa z r u š u j e v celom rozsahu.
- II. Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. žiadosť obžalovaného T. N., nar. XX.XX.XXXX vo F. B., bytom F. B., C. XXX/XX, t.č. vo väzbe v Ústave na výkon väzby a v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Banskej Bystrici, o prepustenie z väzby na slobodu z a m i e t a.
- III. Podľa § 80 ods. 1 písm. b) Tr. por. písomný sľub obžalovaného T. N. n e p r i j í m a.
- IV. Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. súd u obžalovaného T. N. n e n a h r á d z a väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka.

o d ô v o d n e n i e :

Uznesením Okresného súdu vo Veľkom Krtíši zo dňa 17.08.2015 sp.zn. 3T/11/2014 bol podľa § 72 ods. 1 písm. b) Tr. por., ods. 2 Tr. por. s poukazom na § 79 ods. 1,3 Tr. por. obžalovaný T. N., nar. XX.XX.XXXX, prepustený z väzby na slobodu. Podľa § 80 ods. 1 písm. b) Tr. por. bol prijatý písomný sľub obžalovaného zo 17.08.2015 a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. bola nahradená väzba obžalovaného dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Proti prvostupňovému rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote sťažnosť okresný prokurátor. V písomných dôvodoch uviedol, že s rozhodnutím súdu prvého stupňa nesúhlasí. Poznamenal, že je toho názoru, že u obžalovaného naďalej trvajú dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., pričom ponúknutý písomný sľub samotného obžalovaného, vzhľadom na okolnosti spáchania činu a osobu páchatela, nemožno považovať za dostačujúci. Poukázal na to, že o predchádzajúcej žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu rozhodoval súd 29.06.2015 tak, že ju zamietol, pričom vyslovil presvedčenie o potrebe ponechania obžalovaného vo väzbe, avšak následne po niečo vyše mesiaci bez toho, že by došlo k akejkoľvek zmene okolností prípadu, resp. na strane obžalovaného, súd prijal záver, že jeho ďalšie ponechanie vo väzbe už nie je potrebné.

Pokiaľ súd vo svojej argumentácii poukazuje na zrejme nadmernú konzumáciu alkoholu poškodenými, ktorí sa aj na hlavné pojednávanie mali dostavovať pod jeho vplyvom, považuje za potrebné uviesť, že nadmerná konzumácia alkoholu ešte neznamená, že takáto osoba sa nemohla stať obeťou trestného činu a automaticky nie je dôvod spochybňovať jej výpoveď, keď navyše tvrdenia poškodených v predmetnej veci sú podporené aj inými objektívnymi dôkazmi, ako napríklad lekárskymi správami, fotodokumentáciou zranení a podobne. Zároveň podotkol, že okolnosť ovplyvnenia alkoholom na hlavnom pojednávaní nebola u poškodených nikdy objektivizovaná.

Vyslovil názor, že prepustenie obžalovaného z väzby na slobodu by predstavovalo reálne riziko pokračovania v jeho násilnej trestnej činnosti. Obžalovaný totiž bol i napriek relatívnemu mladému veku doposiaľ štyrikrát súdne trestaný, prevažne pre násilnú trestnú činnosť, pričom ostatné tri odsúdenia boli k nepodmienečnému trestu odňatia slobody. Bolo preukázané, že obžalovaný bol v minulom období nadmerným konzumentom nielen alkoholu, ale aj iných psychoaktívnych látok, čo bolo objektivizované vypracovanými znaleckými posudkami v predchádzajúcich trestných veciach a bolo mu opakovane ukladané ochranné protitoxikologické, resp. psychiatrické liečenie. Je zrejmé, že uložené liečenia a rovnako tak vynútená abstinencia vo výkone trestu odňatia slobody sa u obžalovaného minula účinku, keď tento po prepustení či už z liečenia, resp. z výkonu trestu odňatia slobody, opätovne začal návykové látky požívať. Je zjavné, že práve konzumácia návykových látok potencuje jeho agresívne správanie a preto predstavuje pod vplyvom takýchto látok nebezpečenstvo pre svoje okolie. Tvrdenie obžalovaného, že doterajší výkon väzby mal u neho dostačujúci abstinenčný účinok neprestavuje žiadnu garanciu v tom smere, že je schopný trvale abstinovať. Väzba preventívna predstavuje zaistenie osoby z dôvodu zabránenia v pokračovaní trestnej činnosti, čím sa rozumie nielen opakovanie toho istého trestného činu, ale aj spáchanie trestného činu tej istej povahy.

Zdôraznil, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že obžalovaný udržiaval s poškodenou L. A. dlhodobu blízky vzťah, o čom svedčí aj skutočnosť, že menovaná sa do domácnosti obžalovaného vrátila necelý mesiac potom, ako ju obžalovaný vo svojej domácnosti fyzicky napadol. Obžalovaný v písomnom sľube poskytol garanciu, že sa bude zdržiavať u svojich rodičov, avšak je toho názoru, že títo, nakoľko dlhodobu pracujú mimo SR, nedokážu zabezpečiť nad svojím synom dostatočný dohľad, keď je navyše plnoletý. Súčasne poukázal tiež na trestné stíhanie, vedené Okresnou prokuratúrou vo Veľkom Krtíši pod sp.zn. Pv 402/10, kde obvinený bol vzatý do väzby z dôvodu násilného konania voči svojej matke L. N., ktorého sa mal dopustiť opakovane v mesiaci júl a august 2010. Trestné stíhanie bolo v konečnom dôsledku zastavené pre nepričetnosť obžalovaného v čase spáchania skutku pri zistení schizofreniformnej psychózy nejasnej etiológie.

Z uvedeného vyplýva, že obžalovaný nemá zábrany konať protiprávne aj voči svojim rodinným príslušníkom. Zdôraznil, že u obžalovaného nemožno nahraďiť väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka, nakoľko nemožno po jeho prepustení z väzby účinne eliminovať riziko protiprávneho konania násilného charakteru voči okoliu.

Záverom okresný prokurátor dodal, že rozhodnutie súdu prvého stupňa obsahuje vadu v tom slova zmysle, že vo výroku v zmysle § 80 ods. 2 Tr. por. absentuje uloženie povinnosti, podľa ktorej obvinenému sa vždy uloží povinnosť oznámiť policajtovi, prokurátorovi alebo súdu, ktorý vedie konanie, každú zmenu miesta pobytu.

Vzhľadom na tieto skutočnosti navrhol preto, aby Krajský súd v Banskej Bystrici napadnuté uznesenie zrušil a obžalovaného T. N. ponechal vo väzbe z dôvodu § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Krajský súd primárne zistiac, že sťažnosť je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou a v zákonom stanovenej lehote podľa § 192 ods. 1 Tr. por., preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako i konanie týmto výrokom predchádzajúce a dospel k takému záveru, že sťažnosť okresného prokurátora je plne akceptovateľná.

Dôvody ponechania obžalovaného vo väzbe uvádzané okresným prokurátorom si osvojil aj odvolací súd, s týmito sa stotožnil a v podrobnostiach na ne odkazuje.

Zo spisového materiálu vyplýva, že obžalovaný T. N. bol dňa 07.02.2014 Okresným súdom vo Veľkom Krtíši sp.zn. 0Tp/3/2014 podľa § 72 ods. 1 písm. a) Tr. por. z dôvodu § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. vzatý do väzby, ktorá začala dňom 05.02.2014 o 16.45 hod. a vykonáva sa v Ústave na výkon väzby a v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Banskej Bystrici.

Dňa 06.06.2014 pod sp.zn. Pv 78/14/6610 bola na obžalovaného T. N. podľa § 234 ods. 1 Tr. por. podaná obžaloba, a to pod bodom A/ pre prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1,2 písm. b) Tr. zák. a zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., pod bodom B/ pre prečin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 Tr. zák. a prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. a pod bodom C/ pre zločin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1,2 písm. a) Tr. zák., pre zločin lúpeže

podľa § 188 ods. 1,2 písm. c) Tr. zák., pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1,2 písm. a) Tr. zák. a pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, ako je to podrobne uvedené v predmetnej obžalobe.

Naposledy bolo o väzbe obžalovaného rozhodnuté uznesením Okresného súdu vo Veľkom Krtíši sp.zn. 3T/11/2014 dňa 29.06.2015, ktorým bola podľa § 79 ods. 3 Tr. por. zamietnutá žiadosť obžalovaného T. N. o prepustenie z väzby na slobodu s tým, že nebol prijatý podľa § 80 ods. 1 písm. b) Tr. por. písomný sľub obžalovaného a ani nebola podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. nahradená väzba dohľadom probačného a mediáčného úradníka. Predmetné uznesenie, keďže obžalovaný, ako aj prokurátor sa vzdali práva podať sťažnosť, nadobudlo právoplatnosť 29.06.2015.

Podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Podľa § 79 ods. 2 Tr. por., policajt, prokurátor, sudca pre prípravné konanie a súd sú povinní skúmať v každom období trestného stíhania, či dôvody väzby trvajú alebo či sa zmenili. Sudca pre prípravné konanie tak koná iba pri rozhodovaní o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby alebo o zmene dôvodov väzby a pri rozhodovaní o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby podľa ods. 3. Ak v prípravnom konaní prokurátor zistí, že dôvody väzby sa zmenili, podá návrh sudcovi pre prípravné konanie na rozhodnutie o zmene dôvodov väzby. Sudca pre prípravné konanie o takomto návrhu rozhodne bez meškania. Ak súd vyhlásil oslobodzujúci rozsudok, predseda senátu bezodkladne vydá príkaz na prepustenie obvineného z väzby s uvedením dôvodov prepustenia a uvedie túto okolnosť do zápisnice; takto postupuje predseda senátu aj vtedy, ak v súdnom konaní uplynula lehota väzby podľa § 76 ods. 6 Tr. por.

Podľa § 79 ods. 3 Tr. por., obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. V prípravnom konaní, ak prokurátor takej žiadosti nevyhoví, predloží ju bez meškania so svojím stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí 30-tich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

Podľa § 80 ods. 1 písm. b), c) Tr. por., ak je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) alebo c) Tr. por., môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode, alebo prepustiť ho na slobodu, ak obvinený dá písomný sľub, že povedie riadny život, najmä, že sa nedopustí trestnej činnosti a že splní povinnosti a dodrží obmedzenia, ktoré sa mu uložia a súd alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie považuje sľub vzhľadom na osobu obvineného a na povahu prejednávaného prípadu za dostatočný a prijme ho, alebo s ohľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaného prípadu možno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediáčného úradníka nad obvineným alebo odovzdaním dohľadu nad obvineným do iného členského štátu Európskej únie podľa osobitného predpisu.

Odvolací súd po zvážení všetkých okolností prípadu a preskúmaní predloženého spisového materiálu a s poukazom na vyššie citované ustanovenia, dospel k záveru, že súd prvého stupňa nerozhodol správne a v súlade so zákonom, keď napadnutým rozhodnutím rozhodol o tom, že obvinený T. N. sa prepúšťa z väzby na slobodu, využíjúc inštitúty v zmysle § 80 ods. 1 písm. b) a c) Tr. por., teda, že prijal písomný sľub, ako aj nariadil dohľad probačného a mediáčného úradníka.

V prvom rade treba uviesť, že dôvodnosť trestného stíhania obžalovaného T. N. z vyššie spomenutých trestných činov je z doposiaľ nazhromaždených dôkazov podľa názoru sťažnostného súdu aj naďalej evidentná. V tomto smere nemal žiadne pochybnosti ani súd prvého stupňa, pretože aj naďalej existuje podozrenie, že dielčie skutky, pre ktoré bolo obžalovanému vznesené obvinenie a koniec koncov bola podaná na neho obžaloba, s najväčšou pravdepodobnosťou boli spáchané, majú znaky trestných činov a je dôvodné podozrenie, že tieto trestné činy obžalovaný aj spáchal. Správne bolo potom aj konštatovanie

v tom slova zmysle, že aj v tomto štádiu trestného konania u obžalovaného dôvod preventívnej väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. aj naďalej existuje.

Možno súhlasiť so závermi prvostupňového súdu, že väzba je procesný úkon, ktorým sa závažne zasahuje do osobnej slobody podľa príslušných zákonných predpisov a trvanie väzby možno časovo obmedziť. Taktiež možno vysloviť súhlas s tým, že v § 76 Tr. por. zákon limituje trvanie väzby aj preukázaním existencie konkrétnych skutočností, osvedčujúcich dôvodnú obavu, že obvinený ujde, alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu, resp. bude pôsobiť na svedkov a spoluobvinených, resp., že bude pokračovať v trestnej činnosti.

Aj keď súd prvého stupňa žiadosti obžalovaného T. N. zo dňa 17.08.2015 o prepustenie z väzby vyhovel, za súčasného prijatia sľubu ako aj nahradenia väzby dohľadom probačného a mediáčného úradníka, odvolací súd sa s jeho postupom nestotožnil, nakoľko podľa jeho názoru u obžalovaného aj naďalej existuje reálna obava, že v prípade jeho prepustenia z väzby na slobodu by mohol v protispoločenskej činnosti pokračovať v zmysle ust. § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., a to z nasledujúcich dôvodov:

V prvom rade je potrebné opätovne poukázať na kriminálnu minulosť obžalovaného, pretože z obsahu odpisu z registra trestov vyplýva, že obžalovaný bol celkovo štyrikrát súdom trestaný, a to vždy pre úmyselné trestné činy - naposledy rozsudkom Okresného súdu vo Veľkom Krtíši sp.zn. 9T/60/08 zo dňa 25.01.2010, právoplatný toho istého dňa, a to pre trestné činy podľa § 156 ods. 1, § 364 ods. 1 písm. a), § 212 ods. 2 písm. c), § 20, § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere jedného roka nepodmienečne a pre výkon trestu bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Trest vykonal dňa 28.01.2010. Súčasne mu bol uložený aj trest prepadnutia vecí, ďalej ochranné liečenie protitoxikologické ústavnou formou, pričom uložený trest odňatia slobody bol súhrnný a trest uložený rozsudkom Okresného súdu vo Veľkom Krtíši sp.zn. 8T/15/06 zo dňa 17.12.2007 ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok nadväzujúce, bol zrušený.

Okrem toho uznesením okresného prokurátora vo Veľkom Krtíši zo dňa 03.11.2010 sp.zn. Pv 402/10-29 bolo podľa § 215 ods. 1 písm. e) Tr. por. zastavené trestné stíhanie proti v tom čase obvinenému T. N. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, 2 písm. b) Tr. zák., pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. e) Tr. zák. a prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. f) Tr. zák., a to pre dielčie skutky z mesiaca júl 2010, zo dňa 02.08.2010, zo dňa 03.08.2010 a zo dňa 09.08.2010 z dôvodu, že v tom čase obvinený nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný.

Pri úvahách o tom, či je možné toho - ktorého obžalovaného, resp. obvineného prepustiť z väzby na slobodu, vo všeobecnosti súd musí tiež zvážiť okrem iného aj spôsob, za akých okolností došlo k protiprávnemu konaniu zo strany toho - ktorého obžalovaného, zo spáchania ktorého je podozrivý, ako aj, či môže byť pre okolie nebezpečný, resp. či nemá sklony k protispoločenskému konaniu.

Z obsahu výpovede poškodenej L. A., ako aj J. A., uskutočnených na hlavnom pojednávaní vyplýva nielen to, že obžalovaný sa protiprávnemu konaniu mal dopustiť s nožom v ruke, ale aj za takých okolností, že J. A. od strachu chcela vyskočiť z okna bytu, kde sa v čase útoku nachádzala, v čom jej zabránila jej dcéra L.. G. podľa výpovedí poškodených konaním teda navodil atmosféru strachu, ktorá evidentne presiahla únosnú mieru, čo nevyklučuje prijať záver, že v prípade požitia alkoholických nápojov alebo iných návykových látok z jeho strany, by sa mohol opätovne obdobného konania dopustiť.

Odvolací súd zdôrazňuje, že pobyt toho - ktorého obvineného vo väzbe nezaručuje zbavenie sa alkoholických návykov, nakoľko ide o abstinenciu vynútenú, spôsobenú samotným režimom výkonu väzby. Sám obžalovaný pripustil, že je osobu ľahko ovplyvniteľnou kamarátmi a po požití alkoholických nápojov stráca zábrany, ktoré by mu zabraňoval v páchaní protispoločenskej činnosti.

Že vplyv jeho rodiny na konzumáciu alkoholu u neho nie je rozhodujúci, svedčí aj uznesenie námestníčky okresného prokurátora, na ktoré je poukázané vyššie.

Odvolací súd teda musí konštatovať, že podozrenie zo spáchania trestnej činnosti zo strany obžalovaného sa ani v tomto štádiu trestného konania nerozptýlilo a nerozptýlila sa ani obava, že obžalovaný v prípade prepustenia z väzby na slobodu by reálne mohol pokračovať v podobnej

trestnej činnosti. Po požití alkoholických nápojov totiž stráca zábrany a niet ani žiadnych hodnoverných skutočností, ktoré by bolo možné akceptovať v tom slova zmysle, že by sa dalo uveriť obžalovanému o nemožnosti požitia alkoholických nápojov resp. iných návykových látok z jeho strany.

Treba podotknúť, že tak judikatúra súdu a ani Dohovor o ochrane ľudských práv a slobôd neukladajú povinnosť orgánom činným v trestnom konaní alebo súdu nahradiť väzbu obvineného jeho písomným sľubom resp. dohľadom probačného a mediačného úradníka, ale im poskytuje len takúto možnosť.

Na základe všetkých skutočností, uvedených v predchádzajúcich rozhodnutiach, ktorými boli zamietnuté žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu, ako aj tými, ktoré sú vyššie uvedené, odvolací súd dospel k záveru, že v tomto štádiu trestného konania nie je možné žiadosti obžalovaného T. N. o prepustenie z väzby vyhovieť a nie je ani namieste - vzhľadom na jeho kriminálnu minulosť, spôsob života a charakter trestnej činnosti, z ktorej je v súčasnej dobe podozrivý, prijať inštitúty, nahradzujúce väzbu v zmysle ust. § 80 ods. 1 písm. b) a písm. c) Tr. por. (sľub, dohľad probačného a mediačného úradníka), a preto rozhodol tak, že jednak zrušil napadnuté uznesenie a žiadosť obžalovaného o prepustenie z väzby zamietol a tiež nenahradil väzbu sľubom, resp. dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.